

אינטליגנציות מרובות

הווארד גרדנר

התיאוריה של גרדנר

"אין אנשים אינטלגנטיים באופן כללי.
יש אנשים אינטלגנטיים בתחום מסוים"

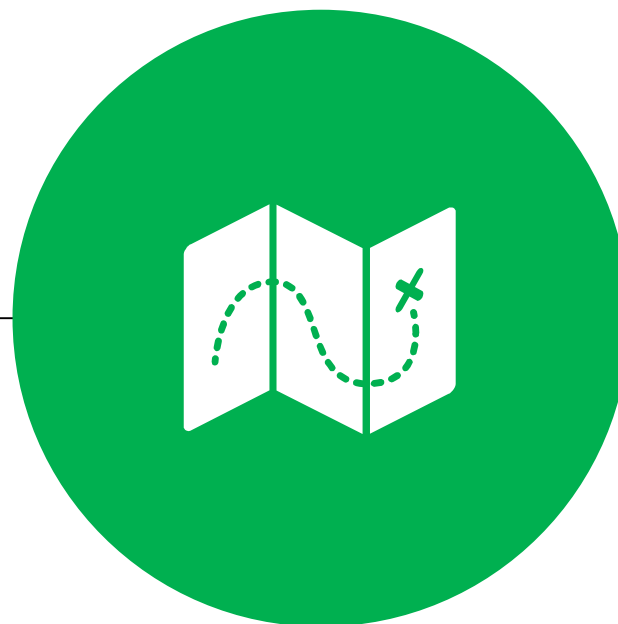
לוגית - מתמטית

היכולת להשתמש במספרים בצורה אפקטיבית (למשל כמתמטיקאי, רואה חשבון או סטטיסטיקאי) או לחשוב בצורה הגיונית ומסודרת (למשל כמדען או לוגיקן). אינטליגנציה זו כוללת רגישות לדפוסים לוגיים ולקשרים לוגיים (חידות הגיון) הבנת היררכיה (מה קודם למה), רצפים (למשל סדרות חשבוניות). התהליכים המשמשים אינטליגנציה זו הם: מיון, סיווג, היסק, הכללה וכו'.

מוסיקלית

היכולת לתפוס צורות מוסיקליות (למשל כחובב מוסיקה) להבחין ולברור בין צורות מוסיקליות (למשל כמבקר מוסיקה) לעבד צורות מוסיקליות (למשל כמלחין) ולהוציא אל הפועל צורות מוסיקליות (למשל כמבצע). אינטליגנציה זו כוללת רגישות למקצב, לגובה צליל, לקול, להרמוניה ולמלודיה.

מרחבית

היכולת לתפוס במדויק את העולם החזותי-מרחבי (למשל כסייר או מורה דרך). אינטליגנציה זו כרוכה ברגישות לצבע, לקו, למתאר, לצורה, לחלל וליחסים ביניהם. היא כוללת את היכולת לדמיין ולייצג בצורה גרפית רעיונות חזותיים או מרחביים. בעלי אינטליגנציה זו בולטים ביכולת ההתמצאות במרחב, פתרון מבוכים, תפיסת כיוונים (למשל- הנחיית כיוונים בעל-פה) והערכת מרחקים.

טבעית

אינטליגנציה זו קשורה לרגישות לטבע, לנוף, לסביבה. בעלי אינטליגנציה זו אוהבים לצאת לטבע, לטייל. הם בעלי רגישות לאיכות הסביבה ולפרטים שונים בסביבה החיצונית ולשימוש בהם: רגישות לאקלים, מזג אוויר, צמחיה (גידול צמחים, גינון) בעלי חיים (טיפול, אהבת בעלי חיים). בעלי אינטליגנציה זו רגישים פעמים רבות לחומרים טבעיים (עור, אדמה, אבן, , עץ חימר) למשל באדריכלות ועיצוב נוף, בישול טבעי.

לשונית

היכולת להשתמש במלים בצורה אפקטיבית, בין אם בעל-פה (למשל כמספר סיפורים, נואם או פוליטיקאי) ובין אם בכתב (למשל כמשורר, מחזאי, סופר, עורך או עיתונאי). יכולת זו כוללת שימושים מעשיים של השפה, כמו רטוריקה (יכולת שכנוע) או ביאור (שימוש בשפה כדי ליידע).

גופנית - תנועתית

מומחיות בשימוש בשפת הגוף כולו כדי להביע רעיונות ורגשות, למשל כשחקן, פנטומימאי, אתלט או רקדן. גם בעלי מלאכה למיניהם (למשל מכונאי או רופא מנתח) ניחנים באינטליגנציה זו. באינטליגנציה זו כישורים פיסיים מיוחדים כמו קואורדינציה, שיווי משקל, זריזות כפיים, כוח, גמישות ומהירות (למשל בהדפסה על מחשב). גם יכולת מישוש ורגישות תחושתית לסביבה קשורות לאינטליגנציה זו.

תוך אישית

אינטליגנציה זו כוללת את היכולת של האדם לדעת את עצמו ולפעול על בסיס הידע הזה. בעלי אינטליגנציה זו מסוגלים לראות את עצמם בצורה מפוכחת ומדויקת. הם מודעים להלכי רוח פנימיים, כוונות, מניעים, משאלות. באינטליגנציה זו כלולות גם תכונות כמו משמעת עצמית, הבנה עצמית והערכה עצמית. בעלי אינטליגנציה זו מאופיינים פעמים רבות בדמיון מפותח, יכולת רפלקטיבית ומטא-קוגניטיבית (למשל מנהיג רוחני או פסיכו-תרפיסט).

בין אישית

היכולת להבחין במצבי רוח, כוונות, מניעים והרגשות של אנשים אחרים. אינטליגנציה זו קשורה ביכולת להבחין ולברור בין סימנים בין- אישיים וביכולת להגיב אליהם כהלכה בדרך מעשית כלשהי. בעלי אינטליגנציה זו יכולים להיות בעלי רגישות להבעות פנים, קול מחוות, מרחב אישי. ביכולתם להשפיע על אנשים לפעול בדרך מסוימת (למשל יועץ, עובד סוציאלי, מראיין או סטנדפיסט).

בין אישית

תוך אישית

לשונית

מוסיקלית

טבעית

תנועתית - גופנית

לוגית - מתמטית

מרחבית

המידע שבמצגת נלקח מתוך האתר של מכון ברנקו וייס
